

IVN Maasduinen

September 2023

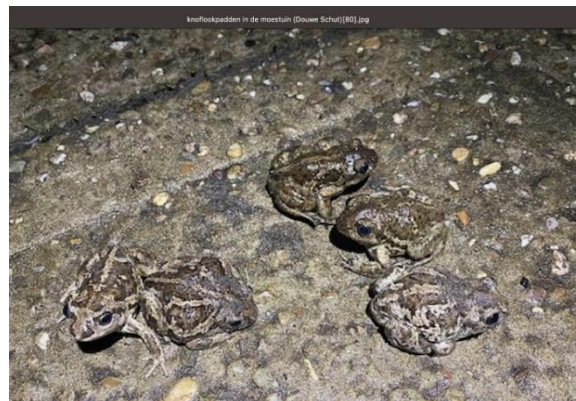
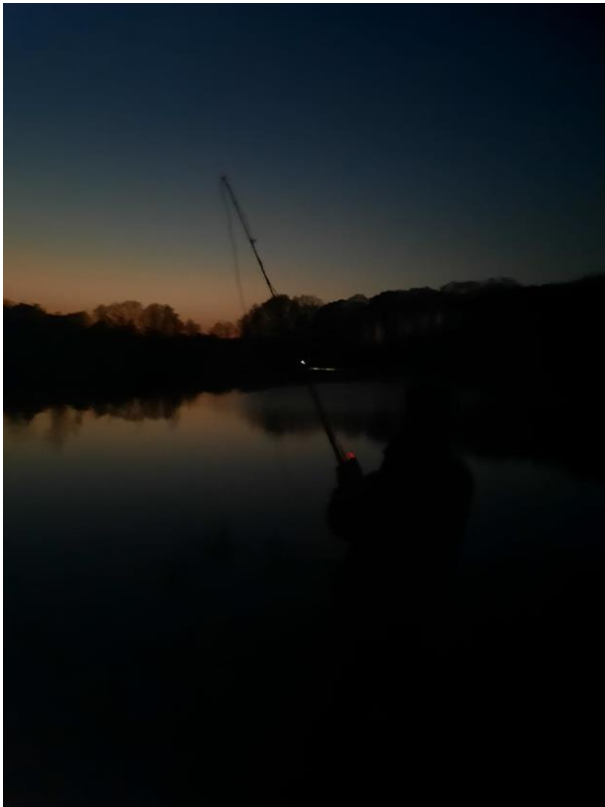

Natuurfotografie

'EXTREMADURA de un vistazo' - Natuurfoto's van de IVN vogelexcursie naar het Spaanse natuurgebied

***Vrijdagavond 22 september van 19.30 tot 22.00 uur
De Witte Kerk in Venlo
Adres: Agnes Huijnstraat 3***

Afgelopen seizoen vonden er knoflookpad tellingen plaats. Omdat de paring in het water plaatsvond in de nachtelijke uren konden we dit alleen doen via microfoon. Door het roepen van de mannetjes konden we inschatten hoeveel knoflookpadden in het Nationaal park de Maasduinen zaten. Recent hebben we een foto gekregen van Karin van de Braak. Zo zien ze eruit!

Karin woont in Horst en is werkzaam als Aquaculture Health Specialist.

Beschrijving

Opvallend grote graafknobbel op achterpoot. Bij verstoring kan de Knoflookpad een secret afscheiden dat licht naar knoflook ruikt. Vrouwtjes kunnen tot 8 cm groot worden, de mannetjes worden maximaal 6,5 cm. Gebonden aan de stroomdalen van beken en rivieren en de hogere zandgronden in het oosten en zuidoosten van Nederland. Het leefgebied bestaat uit rivierduinen en kleinschalig agrarisch landschap met bos in de nabijheid. Een absolute voorwaarde voor deze (grotendeels ondergronds levende) soort is de aanwezigheid van open zandplekken omringd door vegetatie.

Het zand moet een zodanige structuur hebben, dat het goed vergraafbaar is. Ook extensief bewerkte akkers (bijv. asperge, aardappelen en extensieve graanakkers) en volks- en moestuinen voldoen hieraan. De voortplantingsbiotoop bestaat vaak uit vrij grote poelen die tot augustus water dragen met een weelderige onderwater- en oevervegetatie en een matig tot voedselrijk karakter. Droogvallen van het water voorkomt kolonisatie van vis. Knoflookpadden zijn 's nachts actief. Overdag graven ze zich in. Moeilijk te inventariseren soort door de verborgen levenswijze in alle levensstadia.

Overwinteren: ingegraven in de bodem. De diepte waarop hangt af van de omstandigheden ter plaatse. Matige zwemmer. Lage zouttolerantie. Kan tot max. 1 km van de voorplantingsplaats aanwezig zijn.

[Knoflookpad - BIJ12](#)

Natuur bekeken door de lens

We kijken terug op een succesvol eerste seizoen. Zowel in de torenvalk nestkast als de twee koolmezenkastjes veel broedgeluk. Maar liefst 25 jonge vogeltjes zijn uit het ei gekropen onder het oog van de camera. Velen hebben de beelden bekeken op het IVN Maasduinen YouTube kanaal, zo'n 7000 keer. Dat is een mooi resultaat. De helft van de kijkers kwam uit Nederland en ca 20% uit de regio Venlo. Na de zomer maken we plannen voor het volgende seizoen.

Alle webcams zijn inmiddels offline.
Jos Cuijpers, Theo Lommen en Herman u.d. Meijs

Natuur vanuit een ander perspectief

Door drone opnames over biodiversiteit en met impressies via de wildcamera.

[20210618 IVN Bio Schandelo bij Art B&B - YouTube](#)

Bij IVN Natuurontdekkers werken we vanuit de overtuiging dat kinderen gelukkig worden

van natuur-ervaringen. We geloven dat dit groene geluk een belangrijke sleutel is voor een duurzame bescherming van natuur en milieu. Kinderen hebben een aangeboren interesse voor hun omgeving. Natuurontdekkers wil die interesse aanwakkeren door kinderen mee te nemen in de natuur en te verwonderen. Alleen hierdoor kan respect voor natuur een onderdeel gaan uitmaken van hun leefwereld.

Springdagen Venlo

De zomervakantie is van 17 t/m 21 juli afgetrapt met de Springdagen in Venlo voor al onze BSO-kinderen uit deze regio! We kijken terug op een mooie, zonnige week met leuke activiteiten en toffe workshops. Alle partners bedankt voor jullie gastrijheid, bijdrage en de fijne samenwerking!

Hockeyclub Delta Venlo, Scopias Atletiek, Bibliotheek Venlo, Cabooter Handbal Venlo, IVN Maasduinen, Venlo fit, Handbalvereniging Klaverblad Explosie '71, Opa Jos, Co. de Cultuurontwikkelaar

Dank aan de Jeugdwerkgroep van IVN Maasduinen, die dit mede mogelijk hebben gemaakt: [Springdagen Venlo - YouTube](#)

***Tegels eruit, planten erin:* dit najaar komt de tegeltaxi.**

De gemeente Venlo gaat tegels ophalen uit tuinen om de stad te vergroenen. Wie gebruik maakt van de tegeltaxi, krijgt een kortingscode voor biologisch geteelde planten.

Om Venlo klimaatbestendiger te maken is de gemeente druk bezig om versterking van de stad tegen te gaan. Dit geldt niet alleen voor bestrating in de binnenstad, maar ook voor betegelde tuinen.

Tegeltaxi

Dit najaar start daarvoor een initiatief van de gemeente Venlo in samenwerking met het IVN (projectleider Alies Westerveen), zo lieten wethouder Marij Pollux en klimaatadaptatiedeskundige Jules Bongers weten tijdens Nedinscopein. Vanaf september zal de zogenaamde tegeltaxi aan huis tegels ophalen uit tuinen om zo de vergroening van de stad te stimuleren.

Vrijdag 8 september staat Simon op de markt in Blerick en zaterdag 9 september staat hij op de markt in Tegelen om dit project te promoten.

Planten

Buendien ontvangen deelnemers na gebruik van de taxi een kortingscode om biologisch geteelde planten te bestellen. 'Als je gebruik hebt gemaakt van de tegeltaxi, krijg je een code waarmee je via de gemeente met korting biologisch geteelde planten kunt bestellen', vertelt Bongers. Op deze manier wordt niet alleen de bestrating verminderd, maar wordt er ook ruimte gecreëerd voor meer groen.

Schrijf je in via het inschrijfformulier: [Tegels eruit, groen erin! | Nu Venlo](#)

Vlooien- en tekenbandjes van huisdieren zijn mezendoders

Geneesmiddelen voor huisdieren zouden oorzaak kunnen zijn van de sterfte onder mezen.

Nederlands onderzoek wijst concreet naar resten van middelen tegen ulooien en teken als boosdoener. Mezennesten bevatten tot wel 36 verschillende soorten pesticiden, wat leidt tot veel dode mezenjongen, vooral kool- en pimpelmezen.

Vlooien- en tekenbandjes die we onze katten en honden aandoen bevatten insecticiden die op de haren van de huisdieren terechtkomen. Mensen borstelen hun dieren met goede bedoelingen. De plukken haar komen in de tuin terecht. Voor mezen blijkt dit uitstekend nestmateriaal te zijn.

Vervolgens komen de insecticiden in aanraking met de jonge vogels.

Aduies van Nederlandse onderzoekers: "Ruim de haren voortaan op en stop ze bij het restafval"

De Hoogwatergeul Lomm.

Er was geruime tijd niet veel nieuws te vertellen over de Hoogwatergeul Lomm.

Twee van onze leden hebben dit jaar op het gronddepot gezocht naar bijzondere planten om daarvan eventueel zaad te verzamelen dat later in het gebied uitgestrooid zou kunnen worden. We vonden te weinig in aanmerking komende planten om dat idee uit te voeren. Een uitzondering daarop bevindt zich op het smalle schiereiland tussen Maas en geul. Hier is betrekkelijk zeldzaam stroomdalgrasland aangetroffen.

Toen begin juli de Klankgroep Hoogwatergeul Lomm nog eens bij elkaar kwam om geïnformeerd te worden over de vorderingen van het project, vertelde Michael van Roosmalen dat Stichting Limburgs Landschap ons idee op aanzienlijk grotere schaal gaat aanpakken. Maaisel uit vergelijkbare terreinen langs de Maas zal verspreid worden in de opgeleverde delen van de hoogwatergeul. Dat moet stapsgewijs gebeuren omdat de grond eerst tot rust moet komen. Het zal daarom ook nog wel een paar jaar duren voordat vee voor de begrazing gaat zorgen. Intussen zal er ecologisch verantwoord gemaaid worden zodat er voldoende planten blijven voor het bevorderen van de biodiversiteit.

De vorderingen van het totaalproject blijven traag. De nog aanwezige hoeveelheid zand en grind die vermarktbaar is wordt nog tot eind 2023 verwerkt. De grote verwerkingsinstallatie hiervoor is al naar een andere locatie vertrokken en vervangen door een fabrieksschip met minder vermogen. Van de dekgrond uit het grote depot aan de Ebberstraat wordt nu ongeveer 60 % teruggebracht voor de afwerking van de geul. Dat gaat in totaal om ongeveer 450.000 m³. Het is nu al duidelijk te zien dat het wateropperulak kleiner en het grondopperulak groter wordt. Eind 2024 moet de landwaterlijn klaar zijn. Daarna moeten de diepere delen van de geul nog gevuld worden en dat kan nog wel enkele jaren duren.

Intussen wordt aan de inrichting van het gebied gewerkt. Zo zijn er met vernieuwd inzicht poelen aangelegd die onder meer goede mogelijkheden bieden voor amfibieën. Het is fijn om nu al te kunnen zien dat er binnen enkele jaren een prachtig toegankelijk natuurgebied ontstaat. Ik houd jullie op de hoogte.

Daan Strelitski.

Wat is het IVN?

Het instituut voor Natuur, educatie en duurzaamheid is een landelijke vereniging met plaatselijke afdelingen. IVN Maasduinen is een afdeling met als werkgebied het noordoostelijk deel van de gemeente Venlo.

Wat wil het IVN?

Mens en Natuur zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Wij als IVN verbinden mensen en natuur. We laten jong en oud beleven hoe leuk, gezond en belangrijk natuur is. Op die manier dragen wij bij aan een duurzame samenleving, individuele gezondheid en het welzijn van iedereen.

Wat doet onze afdeling?

Onze afdeling richt zich op onderhoud van natuurgebieden, inventarisaties en educatie door middel van excursies en lezingen. In samenwerking met grondeigenaren wordt gewerkt aan verbetering van de biodiversiteit door het inzaaien van wilde bloemenranden en -akkers.

Hoe werkt een afdeling?

Alle activiteiten van IVN Maasduinen zijn vrijwilligersactiviteiten. Veel leden zijn binnen de vereniging actief. Het hart van onze vereniging zijn onze werkgroepen, daarnaast zijn ook leden actief in de natuurfotografie en met insecten.

Behalve werkgroepen zijn er ook kortlopende projecten. Zoals het inventariseren van landgoederen en bedrijventerreinen op flora en fauna. Heb je belangstelling? Neem contact op en sluit je aan.

Hoe word je lid?

Geef je op via [Aanmelden - Maasduinen \(ivn.nl\)](https://www.ivn.nl/aanmelden)

Wat kost een lidmaatschap?

Een lidmaatschap per huishouden bedraagt €22,-

Een individueel lidmaatschap volwassene bedraagt €22,-

Een individueel lidmaatschap < 18 jaar bedraagt €2,50

De contributie kun je jaarlijks zelf overmaken naar onze bankrekening NL94 RABO 0153513861 op naam van IVN Maasduinen onder vermelding van 'Contributie'.

Vanaf 2024 wordt de contributie verhoogt naar €25,-.

Wat ontvang je als lid?

Je kunt gratis deelnemen aan alle activiteiten binnen de afdeling. Binnen IVN kun je met korting deelnemen aan cursussen en lezingen. Je ontvangt maandelijks de nieuwsbrief van IVN-maasduinen en elk kwartaal het tijdschrift Mens en Natuur.

Werkgroepen

IVN Bestuur de Maasduinen

Voorzitter	Ton Wetjens	Tel. 06-2138 2434
Penningmeester	Hans Billekens	Tel. 06-1413 2768
Secretariaat	Annet Weijkamp	Tel. 06-1518 1174
Algemeen lid	Henny Martens	Tel. 06-3061 2548
Algemeen lid	Marc Vergeldt	Tel. 06-4159 7904

IVN Werkgroepen de Maasduinen

- Jeugd & Jongeren: Jose Wennekers jose.wennekers@outlook.com
In Veilige Handen: Jose Wennekers en Peer Maas
- Natuur Beheer: Henk Wennekers henk.wennekers@outlook.com
- Natuurpad 'Volg de Das': Sraar Geelen
Tel: 06-2219 6724
- Natuur in de stad 'Venlo': Sjeng Vissers
sjma@home.nl
- Speelnatuur 't Smokkelpad': Ton Wetjens
tonwetjens70@gmail.com
- Biodiversiteit: Annet Weijkamp
annet.weykamp@telfort.nl

- Amfibieën & reptielen: Ton Wetjens
Tel: 06-2138 2434
- Vlinders: Henny Martens
henny.martens@hotmail.nl
- Vleermuizen: Albert Raaijmakers
Tel: 06-3748 9718
- Roofvogels en Vogels: Theo Lommen
theo.lommen@hetnet.nl
- Zoogdieren: Ron Keijers
ronkeijers@hotmail.com

Eind Redactie Nieuwsbrief: Annet Weijkamp

annet.weykamp@telfort.nl

Beheerder IVN Website: Wiel Jacobs

ivn.maasduinen@live.nl

Werkgroep Vlinders

Vrijdagavond 1 september - monitoring nachtulinders aan het Zwart Water

Zondagochtend 3 september – monitoring dagulinders in de Stalberg

Vrijdagavond 8 september – monitoring nachtulinders aan de Putterweg

Zondagochtend 10 september – dagulindermonitoring in het Vreewater

Vrijdag 15 september – Nationale Nachtulindernacht van 21.00 tot 01.00 uur
Kantoor Limburgs Landschap, Rijksstraatweg 1 in Lomm

Vrijdagavond 29 september – monitoring nachtulinders aan de Bong 18
LAATSTE !

Vrijdagavond 6 oktober – monitoring nachtulinders op Landgoed Ex

Locatie en activiteit is afhankelijk van de weersomstandigheden.

Raadpleeg hiervoor Henny Martens via henny.martens@hotmail.nl

Tekening van
Ger Cremers

Gespot bij Jagersrust

Nationale Nachtulindernacht 15 en 16 september 2023

In het najaar wordt het lekker vroeg donker en kun je op tijd beginnen met kijken naar nachtulinders.

Op initiatief van de Vlinderstichting en in samenwerking met het Limburgs Landschap organiseert IVN Maasduinen een openbare nachtulinderexcursie.

Dit spannend en spectaculair evenement vindt plaats op vrijdagavond 15 september bij het kantoor van het Limburgs Landschap, Rijksstraatweg 1 in Lomm. We beginnen om 21.00 uur en iedereen is welkom! De nachtulinderlampen gaan 0.00 en 1.00 uur weer uit.

Aanmelden bij henny.martens@hotmail.nl

Deelname is gratis, ook voor niet-leden

Werkgroep Beheer slijpt de scharen.

Nu de zomervakanties erop zitten en de herfst in zicht komt, wordt het tijd om weer eens aan de slag te gaan.

September: 2, 9 en 23. Oogsten en onderhoud bongerd.

Oktober: 7 en 21. November: 4 en 18. December: 2, 16 en 23.

Binnen de werkgroep beheer is een 12-tal I.V.N.-leden veelzijdig actief, daar mogen best een paar nieuwe gezichten bij komen!

De activiteiten bestaan uit kleinschalige onderhoudswerkzaamheden zoals zagen, snoeien, poelen schoonmaken, wilgen knotten, fruit oogsten. We doen dat samen met Het Limburgs Landschap en de gemeente Venlo.

We werken meestal op zaterdag van 9:00 – 12:00 uur met rond 10:30 een uitgebreide pauze.

**Wil je een keer mee doen of alleen maar sfeer proeven, meld je dan aan.
henk.wennekers@outlook.com**

In september is er ruime gelegenheid voor iedereen om gratis fruit te scoren. De poort van de boomgaard gaat op 2, 9 en 23 september om 9:00 uur open. Maak van de gelegenheid gebruik.

Paddenstoelenwandeling

IVN Maasduinen organiseert zondag 1 oktober de jaarlijkse paddenstoelenwandeling voor jong en oud.

We verzamelen om 10.00 uur bij Wijngaard 't Hanik, Hanikerweg 54 in Lomm. Na uitaai met koffie of thee en een kort welkomstwoord gaan we op pad door het prachtige gebied van de Ravenvennen.

De tocht duurt ongeveer anderhalf à twee uur.

Voor de aanwezige kinderen wordt een aparte groep samengesteld die een iets kortere route loopt.

Aanmelden graag via e-mail: henny.martens@hotmail.nl

Deelname is gratis, ook voor niet-leden.

Link: [Spinnen in Nederland - IVN](#)

Spinnen in Nederland

giftig? Hoe groot worden spinnen? Welke spinnen komen voor in Nederland?

foto: Marc Vergeldt

Spinnenweb

De herfst is een goede tijd om spinnen te zien en om meer over ze te leren. Spinnen zijn niet eng! Ze zijn zelfs heel nuttig doordat zij kleine diertjes eten. Hiermee dragen zij bij aan evenwicht in de natuur. En heb jij straks geen muggenplaag in je huis. Voor veel spinnen is een web dé manier om aan voedsel te komen. Een spinnenweb ziet er uit als een prachtig stukje verfijnd haakwerk. Een spinnenweb is een val voor uliegen, muggen en andere kleine insecten. Door trillingen merkt de spin dat er een prooi in het web is geulogen. Je ziet spinnenwebben vaak goed met zonsopgang als de dauwdruppels erop blijven liggen.

Het liefdesleven van spinnen is avontuurlijk en verrassend. Met een beetje geluk en oplettendheid kun je spinnen zien paren. Dan kun je met eigen ogen zien dat de mannetjes echt niet altijd door de vrouwtjes worden opgegeten.

Spinnen in Nederland

Sommige spinnen zie je in hun web direct zitten. Andere kruipen liever in holletjes weg of kan je alleen 's nachts zien. Welke spinnen leven er in jouw huis of tuin? Download [onze gratis zoekkaart](#) en ga op ontdekking!

[Download](#)

#Groen om te doen

Doe-tip: Natuurfotografie

Fotografie is een veel voorkomende hobby onder natuurliefhebbers. Bewust bezig zijn met wat je ziet, het 'verzamelen' van verschillende plant- en diersoorten, ontspannen bezig zijn in de natuur. Iedereen geniet op hun eigen manier, en dat maakt het juist zo interessant. Om je (verder) op weg te helpen hebben we een aantal beginselen van natuurfotografie op een rij gezet:

Locatie

Ga doelbewust op pad en bedenk van tevoren het onderwerp dat je wil vastleggen. Er zijn talloze natuurgebieden en nationale parken in Nederland die elk hun eigen unieke kenmerken hebben. En die kan je vastleggen op een manier die jij het mooiste vindt of waarin jij je wil specialiseren – bijvoorbeeld landschapsfotografie of macrofotografie. Ook dichtbij huis zijn er vaak genoeg plekken waar je kunt oefenen, bijvoorbeeld je eigen tuin of een park bij je in de buurt.

Licht

Op welk moment van de dag ga je naar buiten? Het maakt veel uit voor je foto's wanneer je op pad gaat. 's Ochtends vroeg is er een mystiek samenspel van dauw in de eerste zonnestralen. In de avond, rond zonsondergang, kan je prachtige warme kleuren vastleggen.

Natuurlijk is er ook verschil tussen de ene dag en de andere dag. Wil je zacht licht, ga dan op pad met bewolkt weer. Wil je meer fellere kleuren in je foto's of spelen met het zonlicht, kies dan een dag met heldere blauwe luchten.

Compositie

Als (beginnend) natuurfotograaf ben je niet alleen; veel mensen maken foto's in de natuur. Wil je je onderscheiden? Neem verschillende standpunten in. Experimenteer met originele hoeken, neem een foto van bovenaf of zak juist door je knieën. Bepaal wat je op de voorgrond laat zien en wat in de achtergrond opgaat. Laat jouw eigen perspectief aan de wereld zien!

Geduld

Je bent compleet afhankelijk van omstandigheden die continu veranderen. Dieren die te beweeglijk zijn en niet de poses aannemen die je graag zou willen vastleggen. Of een onverwachte bui of wolk die jouw perfecte plaatje dwarsboomt. Lukt het even niet om dé foto te maken die je in gedachte had? Neem de tijd, kijk om je heen, luister naar de geluiden van de natuur en ontspan.

Wil je weten wat je ziet?

Ontdek Nederland in 35 zoekkaarten over allerlei diersoorten, plantensoorten, stenen en paddenstoelen.

[Naar de IVN webwinkel](#)

De vleermuisvriendelijke tuin

Zoogdiervereniging

3-AUG-2023 - Veel vleermuissoorten hebben het zwaar in Nederland, onder andere door het verlies van hun natuurlijke habitat. En met de vele tuinen in Nederland – zo'n 5,5 miljoen – kunnen we vleermuizen een handje helpen door onze tuinen vleermuisvriendelijk in te richten. Maar hoe doe je dat dan?

Deel deze pagina

Vleermuizen in de tuin zijn voor ons mensen fijn. Ze eten veel insecten waar wij als mensen last van hebben en helpen om plagen te voorkomen. En voor vleermuizen kunnen tuinen onderdeel zijn van hun jacht- en woongebied. Een win-win situatie. Daarnaast zijn vleermuizen ook nog eens prima burens, die voor weinig overlast en prachtige – nachtelijke – luchtacrobatiek zorgen.

Liefde gaat door de maag

Nederlandse vleermuissoorten eten insecten. Insecten zijn afhankelijk van planten. Een ruime diversiteit aan planten en bomen in de tuin zorgt voor insecten als voedselbron. Idealiter zijn planten die in het actieve seizoen voor vleermuizen (grotendeels van maart tot november) bloeien, zodat insecten altijd voedsel vinden en vleermuizen de insecten. Inheemse wilde planten die in de nacht bloeien (zoals wilde kamperfoelie) geven nog meer kansen voor vleermuizen. Dan zijn insecten namelijk ook 's nachts actief zijn, in plaats van vooral tot in de late schemering of vanaf vroege ochtenduren. Een kleine vijver en moeraszone trekt insecten aan, en zorgt ook voor drinkwater. Wist je dat vleermuizen vliegend drinken? Daarom is een langwerpige vijver handig, als een soort landingsbaan. Daarnaast zorgt een composthoop of een takkenwal voor een ideale biotoop voor insecten en bodemdierpjes. Gebruik van chemicaliën in de tuin kan ertoe leiden dat niet alleen insecten vergiftigd raken, maar chemicaliën ook terecht komen bij grotere zoogdieren zoals vleermuizen. Daarom is het belangrijk om geen chemicaliën zoals pesticiden of insecticiden te gebruiken.

Tuinvijver waar dwergvleermuizen komen drinken (Bron: Frans Hijnen)

Verlichting

Vleermuizen houden niet van verlichting. Probeer daarom om verlichting in je tuin beperkt te houden of af te schermen. Dat kan door de lampen zelf af te schermen of door het strategisch plaatsen van hogere planten of struiken. Ook kun je tuinverlichting uit zetten, of alleen aan te laten gaan als je ook daadwerkelijk in je tuin bent (dat is ook nog eens energiezuinig). Zo creëer je donkere delen in je tuin, waar vleermuizen naar hartenlust kunnen jagen.

Verblijfplaatsen

Wil je je tuin nog aantrekkelijker maken voor deze *handleugeligen*? Denk dan eens aan het aanbieden van verblijfplaatsen. Vleermuizen kunnen namelijk zelf geen nest maken en zijn afhankelijk van al bestaande kieren en gaten om in weg te kruipen. Overdag verblijven vleermuizen graag in boomholtes, spouwmuren, achter rolluiken, houten planken en onder dakpannen. Als je weinig dergelijke schuilplekken kunt aanbieden, is een vleermuizenkast een goede optie. Deze moet minstens 4 meter boven de grond geplaatst worden, zodat de vleermuizen genoeg hoogte hebben om eruit te vliegen. Zorg er ook voor dat de bovenkant waterdicht is. Om de vleermuizen niet te verstoren, is het belangrijk om geen tuinlicht onder je vleermuizenkast te plaatsen. Vleermuizenkasten zijn er in allerlei maten en soorten, en dus zijn er altijd wel kasten die passen in jouw tuin. Je kan ook zelf vleermuizenkasten maken.

Vleermuizenkast (Bron: Erik Korsten)

Nieuwsgierig geworden?

Kortom, genoeg mogelijkheden om van je tuin een uleermuisparadijsje te maken.

- Alle tips uit dit bericht zijn samengevat in [deze folder over uleermuizen in de tuin](#) (pdf: 5,5 MB).
-
- Meer informatie over uleermuizen en het kopen of zelf maken van uleermuiskasten vind je op [de website van de Zoogdiervereniging](#).
-
- Nog meer tips vind je [bij de Vogelbescherming](#), waar je ook tips kan vinden voor elk seizoen voor vogels, uleermuizen en ulinders.
-
- Op zoek naar informatie over uleermuizen en na-isolatie? Lees er meer over in [dit bericht](#).

Tekst: Julia Schepers & Marcel Schillemans, [Zoogdiervereniging](#)

Foto's: Dick Bekker (leadfoto: natuurvriendelijke tuin); Frans Hijnen; Erik Korsten

Bron: [Nature Today | De uleermuisvriendelijke tuin](#)

Coöperatie
Maasduinen

Beste leden,

In september as. vinden er weer enkele activiteiten plaats van onze coöperatie. Het gaat om de najaars-algemene ledenvergadering die we houden op woensdag 13 september vanaf 19.30 uur in de Mariaschool in Bergen.

De week daarna vindt er op donderdagmiddag 21 september van 13.30 uur tot 16.30 uur een informatiemiddag plaats over het tegengaan van de verdroging in het Maasduinengebied aan de hand van het voorbeeld: stroomgebied Eckeltse Beek. Onze informanten zijn dan enkele specialisten van Waterschap Limburg, onder meer een specialist verdroging. De bedoeling is dat we die middag ook eropuit gaan naar de Eckeltse Beek om met eigen ogen de werkzaamheden te bekijken. Uiteraard zal ruim de gelegenheid tot het stellen van vragen worden geboden.

Persbericht

Mini-cursus Korstmossen 26 oktober

Laat je verwonderen. Korstmossen kun je op veel plekken vinden. Van kleine grauwe vlekjes op stoeptegels tot mooie vormen op bijvoorbeeld bomen.

IVN Westelijke Mijnstreek organiseert een mini-cursus korstmossen voor geïnteresseerden binnen de regio, die benieuwd zijn naar meer kennis over deze organismen. Na de theoretische inleiding van docent Hub Bonten duiken we met behulp van binoculaire of gewone microscoop verder in de fascinerende wereld van korstmossen. De twee veldlessen zijn in een stedelijke en een natuurlijke omgeving.

Programma:

- Donderdag, 26 oktober, 19.30 – 22.00 uur, IVN lokaal Beekdaelen-Schinnen, Burgemeester Pijlstraat 1D, Schinnen (binnen les)
- Zaterdag, 28 oktober, 09.30 – 12.00 uur Stadswallen Sittard (buiten les)
- Zaterdag, 11 november, 09.30 – 12.00 uur, Teverenerheide, gemeente Geilenkirchen Duitsland (buiten les)

Kosten: IVN leden € 12,50, niet leden € 15,00 (incl. loepje, zoekkaart en koffie/thee tijdens de theorieles)

Aanmelden vóór 15 oktober via mail: marly.harrie@gmail.com

Na betaling, uiterlijk 20 oktober, op NL64 Rabo 0108 3949 48 IVN Land van Swentibold onder vermelding van "mini-cursus Korstmossen" ontvang je een bevestiging van deelname via e-mail. Wie het eerst komt, wie het eerst maalt.

Er kunnen maximaal 25 personen deelnemen (minimum: 15)

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Marly Beursgens, telefoonnr. 06-14818881 of mail marly.harrie@gmail.com